

Prima Latina: Hur ska man gå tillväga för att läsa kursen?

Hur ska man gå tillväga för att läsa kursen?

Här nedan följer en detaljerad beskrivning av hur man ska följa kursen samt hur dess hjälpmedel är uppställda och fungerar. Vi rekommenderar alla att noggrant läsa igenom detta.

Översikt

Kursen är indelad i två delkurser om vardera 5 poäng. Delkurs 1 består av 5 kapitel och delkurs 2 av 4 kapitel samt en realiadel. Varje kapitel introducerar ny formlära och ny grammatik som skall läras in och övas med hjälp av övningsmeningar. Efter varje delkurs finns för dem som önskar ta poäng och är registrerade möjlighet att tentera. Till varje kapitel finns en ordlista, grammatikdel och andra nödvändiga hjälpmedel.

Innan du börjar

Emedan latinstudier innebär en hel del satsanalys och grammatik kräver de vissa förkunskaper i svensk grammatik och terminologi. Vi har inte möjligheten att ha en kurs även i detta, men rekommenderar dig som känner sig osäker att först fräscha upp dina kunskaper. Bra litteraturtips är:

Ljung M-Ohlander, S, Allmän grammatik, (1972), 1993 eller senare

Du kan även gå till Stockholms Stads IT-Center (<http://www.itc.edu.stockholm.se/flex/>), logga in som 'gäst' och välja Kurs: Svenska A där du kan repetera din grammatik.

Kursens start sida

På kursens start sida finner du aktuell information om problem, datastopp, semester och annat som kan vara viktigt att veta. Härifrån loggar du dessutom in till kursen.

Logga in

För att logga in använder du det användarnamn och lösenord du valt. Om du skulle ha glömt ditt lösenord finns här en länk till kursledningen som kan hjälpa dig med detta.

Personlig sida

När du har loggat in kommer du till din personliga sida. Här finner du din aktuella ställning i kursen, kan ändra personliga inställningar samt gå tillbaka i kursen och repetera.

För att gå vidare i kursen klickar du på "Gå till senaste ej lösta övningsmening". Då transporteras du till aktuellt kapitel, och väljer där vad du vill göra (vi förklarar detta mer utförligt under "Rekommenderat tillvägagångssätt" nedan). För att repetera klickar du på "Gå tillbaka till en tidigare punkt i kursen". Då får du upp en lista med de kapitel du klarat av. Sedan du klickat på önskat kapitel får du upp det kapitlets alla övningsmeningar. Programmet visar dig respektive övningsmenings första fem ord, skiljetecken inräknade. Sedan är det bara att klicka på den mening du vill repetera.

Menyer

Kursen har två menyfält, ett till vänster och ett övre. I det **övre** menyfältet finns det som gäller för hela kursen. Här finner du:

Latinets historia	en kortfattad beskrivning av latinets historia och dess litteratur
Uttal och betoning	enkel beskrivning av hur det klassiska latinet uttalades
Grammatik	all grammatik du behöver för att följa kursen
Ordlista	ordlista till kursen, både kapitelvis och i alfabetisk ordning
Hjälplänkar	tips till intressanta sidor på Internet
Paradigm	alla relevanta paradigm som används i kursen
Förkortningar	alla förkortningar som används i kursen
Metrik	kort beskrivning av den metrik som du möter i kursen
Författarlista	alla författare som citeras i kursen, med levnadstid och aktuellt verk
FAQ	svar på de vanligaste frågorna
Kontakt	adresser till oss som sköter kursen
Litteraturtips	tips på böcker i olika kategorier som kan vara av intresse och till hjälp
http://primalatina.klassiska.su.se/	

Prima Latina: Hur ska man gå tillväga för att läsa kursen?

I den vänstra menyn finner du det som är aktuellt för respektive kapitel. Här finns:

Genomgång	en genomgång av allt det nya som kommer i respektive kapitel
Övningsmeningar	kapitlets övningsmeningar
Extra övningar	övningar för den som vill träna lite mer
Forum	kursens diskussionsforum
Personlig sida	din egen sida (se ovan)
Startsida	om du behöver kontrollera någon information
Logga ut	när det är dags att avsluta för stunden loggar du ut här
Övnings pdf	här finns kapitlets övningsmeningar tillgängliga för utskrift

Flera av dessa menyalternativ kommer att förklaras närmare under “Rekommenderat tillvägagångssätt”.

Rekommenderat tillvägagångssätt

Här kommer det sätt att gå tillväga på som vi tänkte oss när vi gjorde kursen. Här beskrivs även de olika hjälpmedlen närmare.

När du börjar ett kapitel ska du först läsa genomgången. Här finns all den formlära och syntax som är relevant för det nya kapitlet. Om den nya grammatiken bygger på något som tidigare tagit upp, finns det en länk till grammatiksidorna så att du har möjlighet att repetera detta. Till exempel tar vi i kapitel 2 för första gången upp ackusativ med infinitiv. I kapitel 3 bygger vi på denna genomgång och ger därför en länk till grammatiken så att du först kan fräscha upp dina tidigare inhämtade kunskaper.

När du läst grammatiken och känner dig redo att börja rekommenderar vi att du skriver ut kapiteltexten i pdf, och analyserar och översätter meningarna där. Detta för att du då slipper vara uppkopplad hela tiden och kan göra dina översättningar i lugn och ro. När du sedan vill starta övningsprogrammet klickar du på “Övningsmeningar”. Då kommer du automatiskt till den för dig aktuella meningen. Termen “övningsmening” innefattar ibland flera reella meningar, men är alltså bara en övningsmening. För att bearbeta övningsmeningarna finns det fem olika övningstyper:

1. Klickövning

Du leds med frågor genom en satsanalys, där du förväntas klicka på korrekt ord. Programmet är tyvärr väldigt stelbent och i de fall det finns flera alternativ av det som frågas efter måste man svara i den ordning orden programmerats. Misströsta därför inte om du får fel, utan testa det andra ordet först. Ett tips är att man oftast måste börja med det sista alternativet först. Allteftersom du väljer rätt, färgas ordet efter sin satsfunktion. Här är det fullständiga färgschemat. Vi är medvetna om färgkodningens brister för färgblinda och arbetar på ett nytt system. När satsanalysen är klar skall meningen översättas. Du får då fem val att välja bland.

I början kommer du tillfrågas på nästan alla ord i övningarna, men efterhand blir frågorna färre och du förväntas göra mer av satsanalysen själv.

2. Fyll i ändelser

Här får du den korrekta översättningen serverad och därtill en lucktext att fylla i olik ändelser i.

3. Översätt

Här får du utan hjälp göra en översättning och välja rätt bland fem olika val. Vi rekommenderar att du först med hjälp av kapiteltexten, som du bör ha skrivit ut innan, översätter hela texten och därefter går igenom övningen i datorn. Då behöver du inte vara uppkopplad hela tiden, och får hela sammanhanget i texten. När du har gjort din översättning väljer du, mening för mening, den översättning som ligger närmast din egen. Även i denna övningstyp finns kontrollfrågor.

OBS! Vi avråder starkt från att bara chansa på översättningarna! Visst kan det bli rätt, men har du lärt dig någonting?

Prima Latina: Hur ska man gå tillväga för att läsa kursen?

4. Förändra

Här presenteras övningsmeningens korrekta översättning till svenska och du uppmanas därefter förändra meningens på ett eller annat sätt. Detta är ingen övning i stilistik utan i att öva former, varför det är viktigt att du använder samma ord och ordföljd som i övningsmeningen, eftersom programmet annars inte förstår dig.

5. Diagnos

Denna övning ser olika ut för de studenter som är Nätuniversitetsstudenter och de som läser kursen utan avsikt att tentera.

För Nätuniversitetsstudenter är detta en övning i att översätta en text utan annan hjälp än den du finner i övningsmeningens inledning samt i ordlistan. Du skall här på egen hand översätta en text och skicka in den för rättning till din kursledare. Du får tillbaka den med kommentarer och eventuella följdfrågor. Kanske blir du uppmanad att göra om den. Poängen är att du här skall arbeta mer självständigt. Tänk på att det viktiga här inte är att skriva tjugis svenska utan att visa att du har förstått latinet. Använd därför hellre "klumpiga" men tydliga formuleringar än en vacker omskrivning du kanske inte helt förstått.

För de studenter som läser kursen utan avsikt att tentera är detta en något grundligare kontroll av din förmåga gjord med hjälp av "klick" eller "översätt" (se ovan 1 respektive 3).

Generellt för alla frågetyper är att du har tre möjligheter att göra fel innan programmet säger ifrån och du uppmanas att läsa på innan du kan börja om igen.

Generellt är också att du i alla de olika frågetyperna kan möta två typer av kontrollfrågor. Den ena ber dig analysera ord efter ett flervalssystem, där det bara finns ett rätt alternativ. Den andra typen har mer varierade frågor. Det kan exempelvis vara fråga på bisatstyp, varför ett ord står i ett visst kasus eller att du ombeds böja ett verb i ett annat tempus. Frågor som rör specifika ord hänvisar till detta ord i den form det står i den aktuella meningens. Detta för att du först själv ska tänka till vad ordet heter i grundform - det blir således en dubbel övning.

De övningsmeningar som består av flera reella meningar, går igenom allt för varje mening i taget så att du skall kunna ta paus och spara mitt inne i en övningsmening. Du kommer att förstå varför när texterna från och med kapitel 3 börjar bli längre!

Som sista sida för en reell mening i en övningsmening kommer den så kallade "utskriftssidan". Vi har kallat den så i och med att den ger en komplett utskrift av den latinska texten och den svenska översättningen, vilket lämpar sig för en utskrift för den som vill. När du passerat den sparas ditt resultat automatiskt. När du gått igenom en övningsmening bestående av flera meningar får du som sista sida en utskriftssida med hela den latinska texten och hela den svenska översättningen.

För att arbeta med övningsmeningarna behöver du några hjälpmedel; framförallt genomgången, ordlistan, grammatiken och paradigmerna. Varje övningsmening har en egen introduktion med aktuell realia, aktuell grammatik med länkar samt eventuella tips och i vissa fall metrik. Genom detta kan du innan du börjar med meningens läsa aktuell grammatik i såväl genomgång som grammatik, kanske vill du även kontrollera ett komplett böjningsparadigm under just paradigm. När du därefter börjar med meningens behöver du ordlistan. Så här fungerar den:

Ordlistan är i stort sett uppställd som ett lexikon. Så här läser du de olika ordklassernas uppställning (här finner du de typer som kan vara svåra att förstå):

Substantiv

Presenteras med	nominativform, genitivform	genus	deklination
ex.	amica, amicae	fem	dekl. 1

Prima Latina: Hur ska man gå tillväga för att läsa kursen?

Adjektiv

Presenteras med nominativform i maskulinum, femininum och neutrum

* a3-adjektiv böjs enligt första och andra deklinationen
ex. albus a3 (albus, alba, album)

* adjektiv med bara två former ser likadana ut i maskulinum och femininum
ex. fortis forte

* adjektiv med bara en form ser lika ut i alla genus
ex. ingens

Verb

Presenteras med tema samt konjugation.

Temats former är presens indikativ aktivum 1 p. sing. - perfekt indikativ aktivum 1 p. sing. - supinum - infinitiv. Siffran visar efter vilken konjugation verbet böjs (1-4).

Ex. voco vocavi vocatum vocare 1

Ju längre fram du kommer i kursen, desto sparsammare blir informationen. De regelbundna verben i konjugation 1, 2 och 4 presenteras bara med sin första form och konjugationens siffra. Därigenom vet du att böjningen är regelbunden.

Ex. voco 1

Verb av tredje konjugationen som ofta har oregelbundna böjningar presenteras normalt med hela temat alternativt med de tre första formerna.

Ex. capio cepi captum 3

Variationer kan finnas.

Pronomen

Presenteras med nominativform i maskulinum, femininum och neutrum samt typ av pronomen.

Ex. is ea id demonstrativt pronomen

I de fall ett genus har fler former beroende på hur de står i satsen står dessa separerade med /.

Ex. quis/qui qua quid/quod indefinit pronomen

Ganska ofta återfinns samma ord flera gånger i ordlistan. Detta beror dels på att ett ord kan ha flera olika betydelser, dels på att kursens databas i nuläget inte klarar av att sortera bort dubletter. Detta kommer att åtgärdas framöver.

I ordlistan står en del ord markerade med *. Detta innebär att orden skall läras in till diagnostiska prov och en eventuell tentamen.

Ordlistan finns både uppställd per kapitel, i alfabetisk ordning och har en sökfunktion för ord både på latin och svenska.

Om du känner att du behöver hjälp under kursens gång rekommenderar vi användning av kursens Forum. Detta är ett diskussionsforum där du kan diskutera och få hjälp av dina medstudenter. Här kan du även rapportera tekniska problem i kursen. Vi hoppas verkligen att du väljer att vara aktiv här eftersom vi tror att det kan rendera mycket hjälp och andra infallsvinklar på problem. De studenter som väljer att registrera sig vid Nätuniversitetet har tillgång till ett eget diskussionsforum med lärarhjälp on-line, dock inte dygnet runt, men väl under kontorstid. Nota! att du måste skapa en användare även här. Du kan självklart ha samma som i kursen, men det sköts än så länge inte automatiskt.

Hur fungerar det då när man vill tentera? Jo, som tidigare sagt är det för Nätuniversitetsstudenter dags att tentera efter kapitel 5 och kapitel 9. Man kan välja mellan att tentera i Stockholm eller på sin hemort. För alla gäller att det finns ett flertal datum att välja på, samt att det är bra att vara ute i god tid.

Prima Latina: Hur ska man gå tillväga för att läsa kursen?

De studenter som inte har möjlighet att tentera i Stockholm går tillväga enligt nedan:

1. Studenten tar kontakt med lämplig skola, lärcentra, bibliotek, polisstation, ambassad, konsulat eller annan offentlig inrättning (om du är osäker på vad som kan räknas hit, hör av dig) och frågar om han/hon kan få tentera där.

2. Rektor el. dyl. utser en kontaktperson. 3. Studenten meddelar kursledningen namn och adress till skolan (el. dyl.) och kontaktpersonen samt önskat tentamensdatum.

4. Kursledningen bokar datum och tid för tentamen och meddelar studenten.

5. Tentamen skickas i slutet innerkuvert till kontaktpersonen (innerkuvertet får öppnas först vid tentamen).

6. Skolan ordnar lämplig övervakning av tentamen

7. Efter tentamen lägger studenten svar och prov i ett frankerat, slutet kuvert adresserat till Prima Latina. Detta kuvert lämnas till kontaktpersonen.

8. Kontaktpersonen postar kuvertet

Om du inte registrerat dig i början av kursen, men under kursens gång känner att du vill tentera går det självklart bra att göra det. Du måste dock först anmäla, registrera och skriva in dig och hela den administrativa biten innan det är dags för tentamen.

Kurslitteratur är allt det som finns tillgängligt för dig på kursens hemsida samt för delkurs 2 viss realiallitteratur. Varje kapitels övningsmeningar finns dessutom tillgängliga i pdf-format för utskrift.

Vi hänvisar en hel del till den grammatik som används i den reguljära undervisningen:

Sjöstrand N, Ny latinsk grammatik, Lund 1960 (omtr Stockholm 1995)

Denna finns att köpa via institutionens amanuens, men är absolut inte nödvändig för studier av kursen, utan bara för den som vill fördjupa sig. Observera att vi i nuläget bara säljer litteratur till registrerade studenter, dels på grund av begränsad lagermöjlighet, dels på grund av avtal med författarens ättlingar som begränsar böckernas spridning. Se i övrigt våra litteraturtips

Något om numrering på kapitel och övningar, kapitelnamn samt stilar

Alla kapitel har numrering med ordningstal på latin, övningsmeningarna med grundtal skrivna med romerska siffror. Därtill har varje kapitel fått namn efter någon del av det romerska huset. Detta kommer inom snar framtid att illustreras och förklaras bättre. Övningsmeningarna som alla är tagna ur autentisk text kommer från 3 olika tidsperioder, och har därför tre olika teckensnitt både vad det gäller text och numrering:

Klassiska textexempel skrivs med Times new roman och de romerska siffrorna med majuskler (stora bokstäver)

Ex. I. Pecunia avaritiam non sanat

Medeltida textexempel med Arial och de romerska siffrorna med minuskler (små bokstäver)

Ex. lij. Mundus vult decipi, ergo decipiatur.

Nylatinska textexempel med kursiv Times new roman och de romerska siffrorna med majuskler

Ex. V. Vinum laetificat sed et letificat.

Inskrifts textexempel med enbart majuskler

Ex. XXVI. BALNEA VINA VENVS CORRVM PVNT CORPORA NOSTRA...

I övningsmeningarna kommer den med skarpt öga snart att upptäcka att det alltid är ett mellanslag före skiljetecken. Detta är INTE normal ortografi, men just nu ett nödvändigt ont på grund av dataprogrammet

Med detta tror vi att du har fått det mesta av nödvändig information för att börja läsa. Du är alltid välkommen att kontakta oss om du har frågor.

Grattis till ditt val att läsa latin! Det kommer stundtals att vara jobbigt, men du kommer aldrig att ångra dig!

Per aspera ad astra